

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW.....	2
WPROWADZENIE.....	3
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	7
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	9
CHARAKTERYSTYKA GMINY TUCHÓW	10
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	11
PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE TUCHÓW	12
DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	13
RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE TUCHÓW	21
WNIOSKI Z BADAŃ SPOŁECZNYCH.....	23
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	27
Cel I	28
Cel II	33
Cel III	38
REALIZACJA PROGRAMU	41
ADRESACI PROGRAMU	41
ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH.....	42
TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH.....	42
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	43
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	43
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	45
BIBLIOGRAFIA.....	47
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW	48
Spis rysunków.....	48
Spis tabel	48
Spis wykresów	48

WYKAZ SKRÓTÓW

BP – Biblioteka Publiczna w Tuchowie wraz z filiami

DK – Dom Kultury w Tuchowie wraz z filiami

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GUS – Główny Urząd Statystyczny

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KP – Komisariat Policji w Tuchowie

MOSiR – Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Tuchowie

NGO (ang. *non-governmental organization*) – organizacja pozarządowa

NPZ – Narodowy Program Zdrowia

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

PPPP – Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tarnowie z filią w Tuchowie

pp. – punkt procentowy

PK – Punkt Konsultacyjny

PWD – Placówki Wsparcia Dziennego

ŚOW – świetlice opiekuńczo-wychowawcze

UM – Urząd Miejski

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

WPROWADZENIE

W Polsce problematyka uzależnień od alkoholu i narkotyków stanowi istotne wyzwanie zdrowotne i społeczne, wpływając zarówno na jednostki, jak i całe społeczności. Nadużywanie tych substancji prowadzi nie tylko do poważnych konsekwencji zdrowotnych, ale również do rozpadu więzi rodzinnych, wykluczenia społecznego, wzrostu przestępczości oraz obciążeń dla systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej. Problem ten dotyczy różnych grup wiekowych, jednak szczególnie niepokojące są statystyki dotyczące młodzieży i młodych dorosłych, wśród których obserwuje się wzrost eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi.

Napoje alkoholowe są bezsprzecznie najbardziej dostępną substancją psychoaktywną w każdej grupie wiekowej. Według danych opublikowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom na podstawie statystyk Głównego Urzędu Statystycznego, wynika, że w latach 2007-2022 spożycie alkoholu na 1 mieszkańca w ciągu roku przekraczało 9 litrów. Od 2023 roku obserwuje się spadek poniżej tego poziomu – w 2024 roku wyniosło ono 8,8 litrów, co jest wartością najniższą od 2007 roku¹.

W ostatnich latach zauważalna jest tendencja spadkowa w zakresie konsumpcji napojów alkoholowych, wynikająca przede wszystkim z ograniczenia spożycia piwa, które dotychczas stanowiło największy udział w strukturze spożywanego alkoholu. Jednocześnie konsumpcja wyrobów spirytusowych i wina utrzymuje się w tym okresie na zbliżonym poziomie².

Niepokojącym zjawiskiem jest również znaczące spożycie alkoholu wśród młodzieży, co może prowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych i społecznych w przyszłości. Według wyników ostatniej edycji europejskiego badania ESPAD (*ang. European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs*) z 2024 roku, prowadzonego na reprezentatywnej grupie młodzieży szkolnej w wieku 15-16 lat, odsetek uczniów w Polsce,

¹ KCPU, Spożycie napojów alkoholowych, 2024, [online]: <https://kcpu.gov.pl/wp-content/uploads/2025/09/Spozycie-napojow-alkoholowych2024.pdf>, [dostęp: 25.06.2026].

² Tamże.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030

którzy pili alkohol w ciągu ostatnich 30 dni, wyniósł 39,1%. W porównaniu z poprzednią edycją badań ESPAD, wartość ta uległa spadkowi o 7,5 pp.

Innym z kluczowych wyzwań współczesnego społeczeństwa jest dostęp do narkotyków. Ich dostępność, wzorce konsumpcji oraz konsekwencje prawne i społeczne wymagają stałego monitorowania i działań prewencyjnych. Europejski Raport Narkotykowy z 2024 roku zwraca uwagę na fakt, że około 8,0% mieszkańców Europy w wieku 15-64 lat używało tego typu substancji w ciągu ostatniego roku, natomiast blisko co trzeci podejmował się tego przynajmniej raz w ciągu całego swojego życia (29,9%). Najwyższy odsetek osób dotkniętych problemem obserwuje się w grupie wiekowej 15-34 lat, gdzie w ciągu ostatniego roku było to 15,0%³. Według badań ESPAD z 2024 roku, odsetek uczniów, którzy deklarowali używanie narkotyków kiedykolwiek w życiu, wyniósł 17%. Oznacza to spadek w porównaniu z poprzednim badaniem ESPAD z 2019 roku, gdzie tenże odsetek wyniósł 21,4%⁴.

Z danych statystycznych Policji wynika, że w 2023 roku wszczęto w Polsce 37 710 postępowań na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Oznacza to niewielki wzrost w porównaniu z rokiem 2022, kiedy odnotowano 37 574 takie postępowania oraz wyraźny wzrost w stosunku do 2021 roku (36 054 postępowania). Dane te wskazują, że w ostatnich latach liczba spraw dotyczących przestępstw narkotykowych utrzymuje się na wysokim poziomie, z tendencją wzrostową w porównaniu do poprzednich lat⁵.

Coraz częściej obserwuje się także uzależnienia behawioralne (tj. uzależnienia od wykonywania pewnych czynności), które zgodnie z kryteriami aktualnie obowiązującej Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-11 wykazują podobne mechanizmy do uzależnień od substancji, wśród których znajdują się m.in.: utrata kontroli,

³ Dane referencyjne zamieszczone w raporcie pochodzą z okresu od stycznia do grudnia 2022 roku (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, European Drug Report 2024: Trends and Developments, 2024)

⁴ Tamże

⁵ Policja, Statystyka, Przestępstwa z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii wg jednostek policji rejestrujących postępowanie – postępowania wszczęte (1999-2023).

priorytetyzacja danego zachowania lub substancji kosztem innych obszarów życia oraz kontynuacja pomimo negatywnych skutków.

Raport Nastolatki 3.0 opracowany na podstawie badania przeprowadzonego między październikiem a listopadem 2024 roku, wskazuje wśród najistotniejszych wniosków na spadek średniego czasu korzystania z Internetu przez nastolatki w dni powszednie – w 2024 roku były to 4 godziny i 59 minut w ciągu dnia, co oznacza spadek o 37 minut względem wyników badania zrealizowanego w 2022 roku. Ponad co dziesiąty nastolatek spotkał się z osobą dorosłą poznaną w Internecie, przy czym 95% rodziców nie ma świadomości takich sytuacji. Dodatkowe zaniepokojenie budzi fakt, że 28% nastolatków nie poinformowało nikogo o takim kontakcie. Alarmujący jest wysoki odsetek nastolatków, którzy kiedykolwiek spotykali się z cyberprzemocą (39%)⁶.

Brak kontroli rodzicielskiej nad korzystaniem z Internetu przez młodzież może prowadzić do wielu negatywnych konsekwencji, takich jak nadmierne spędzanie czasu w sieci, kontakt z nieodpowiednimi treściami czy zwiększone ryzyko cyberzagrożeń. Tym bardziej niepokojący jest fakt, że ponad połowa nastolatków uczestniczących w badaniu deklaruje, iż ich rodzice nie wyznaczają żadnych zasad dotyczących czasu spędzanego w Internecie (58%). W przestrzeni cyfrowej utrzymuje się również obecność szkodliwych treści – w 2024 roku 22% nastolatków zadeklarowało oglądanie patostreamów, podczas gdy w 2022 roku odsetek ten wynosił 26%. Nadmierne korzystanie z mediów społecznościowych może negatywnie wpływać na codzienne funkcjonowanie młodzieży, prowadząc do zaniedbywania obowiązków. Obawy budzi fakt, że co czwarty nastolatek często rezygnuje z wykonywania obowiązków domowych na rzecz mediów społecznościowych (25%), natomiast blisko co trzeci przyznaje, że z tego samego powodu zaniedbuje swoje obowiązki szkolne (31%)⁷.

⁶ Ładna A., i in., Nastolatki 3.0 – Raport z ogólnopolskiego badania uczniów i rodziców, NASK – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2025

⁷ Tamże.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030

Dane te podkreślają potrzebę podejmowania skutecznych działań profilaktycznych i interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i narkotyków, mających na celu ograniczenie skali problemu oraz wspieranie osób uzależnionych i ich rodzin. Zadania w zakresie redukcji szkód muszą dotyczyć wszystkich grup społecznych i stanowić usystematyzowany proces działań profilaktycznych i terapeutycznych. W procesie tym istotne miejsce zajmują edukacja zdrowotna i społeczna, które są realizowane w środowiskach dzieci i młodzieży w formie programów rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii. Nadużywanie substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków i alkoholu, stanowi poważne wyzwanie zdrowotne i społeczne, zwłaszcza wśród młodzieży. Dynamiczne zmiany w trendach konsumpcji, wzrastająca dostępność substancji oraz nowe zagrożenia, wymagają kompleksowych działań prewencyjnych i interwencyjnych. W związku z tym Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom na 2026 rok rekomenduje m.in.:

- ☀️ zwiększanie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, ze szczególnym uwzględnieniem wyników diagnozy lokalnych potrzeb w zakresie leczenia uzależnień,
- ☀️ udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- ☀️ prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym,
- ☀️ wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkotykowych,
- ☀️ wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030 jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie Gminy. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030

- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, które obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Według art. 4¹ ust. 2 z dnia 26 października 1982 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja ww. zadań prowadzona jest w postaci Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalonego na okres nie dłuższy niż 4 lata. Biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia, a także działania w zakresie rozwiązywania uzależnień behawioralnych, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030 został opracowany zgodnie ze wskazanymi powyżej

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030

obligatoryjnymi zadaniami, celami operacyjnymi oraz działaniami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Kierunki działań zawarte w Programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2026. Do wiążących aktów prawnych należą:

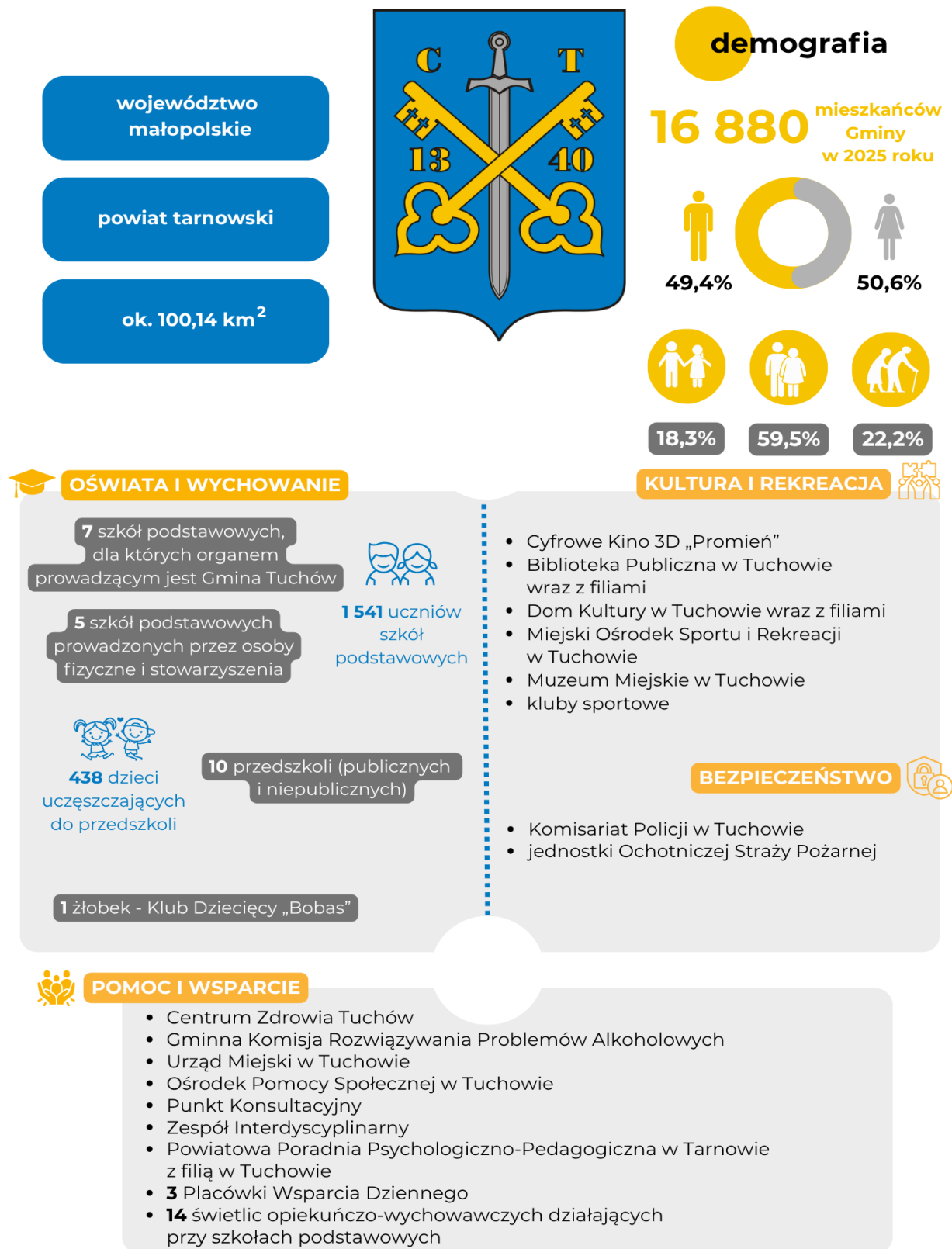
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Ponadto dokument nawiązuje m.in. do zapisów *Strategii Rozwoju Gminy Tuchów z perspektywą do roku 20230* oraz *Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Tuchów na lata 2022-2030*.

Źródłem finansowania Programu są środki budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

CHARAKTERYSTYKA GMINY TUCHÓW

*Dane statystyczne przedstawione na grafice pochodzą z 2025 roku [Raport o stanie Gminy Tuchów, BDL GUS]

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy Gminy Tuchów należą:

- ☼ Biblioteka Publiczna w Tuchowie wraz z filiami,
- ☼ Centrum Zdrowia Tuchów, w ramach którego działa Ośrodek Psychoterapii z Poradnią Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Poradnia Zdrowia Psychicznego,
- ☼ Dom Kultury w Tuchowie wraz z filiami,
- ☼ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ☼ Komisariat Policji w Tuchowie,
- ☼ Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Tuchowie,
- ☼ Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchowie,
- ☼ organizacje pozarządowe i związki wyznaniowe,
- ☼ Placówka Wsparcia Dziennego „Kubusie” przy Parafii św. Jakuba Apostoła w Tuchowie, Placówka Wsparcia Dziennego „Wspólne szczęście”, świetlica opiekuńczo-wychowawcza „Zielony Domek”,
- ☼ Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tarnowie z filią w Tuchowie,
- ☼ Punkt Konsultacyjny,
- ☼ Urząd Miejski,
- ☼ placówki oświatowe,
- ☼ świetlice opiekuńczo-wychowawcze działające przy szkołach podstawowych,
- ☼ Zespół Interdyscyplinarny.

Istotnymi partnerami w realizacji działań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowie, a także Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030 wraz z diagnozą problemów społecznych

Są to instytucje i podmioty prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, bądź wspomagające taką działalność. Ich kooperacja odbywa się na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom na terenie Gminy Tuchów należy zaliczyć:

- ☼ pedagogów i psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych,
- ☼ członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ☼ pracowników i specjalistów Ośrodka Pomocy Społecznej,
- ☼ funkcjonariuszy Policji,
- ☼ sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych,
- ☼ pracowników placówek ochrony zdrowia,
- ☼ przedstawicieli organizacji pozarządowych i związków wyznaniowych.

PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE TUCHÓW

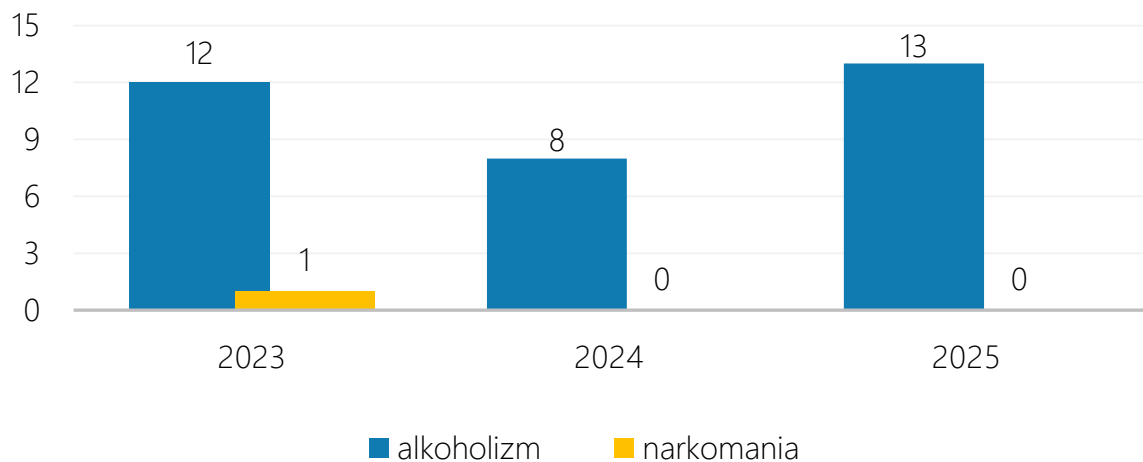
Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych. Narkomania, definiowana zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, oznacza *stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich*. Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w polu zainteresowania różnych służb, takich jak lecznictwo, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz media. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony.

W 2025 roku z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Tuchowie z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 13 rodzin, natomiast w latach 2023-2024 kolejno po 12 i 8. W omawianym okresie pomoc społeczna została także udzielona rodzinie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

borykającej się z problemem narkomanii – w pierwszym roku sprawozdawczym odnotowano 1 taki przypadek.

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i narkomanii w latach 2023-2025

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023, 2024 i 2025 rok

W 2025 roku alkoholizm jako przyczyna udzielania wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej zajmował **szóste** miejsce. W tym samym okresie z pomocy społecznej skorzystało 271 gospodarstw domowych, spośród nich rodziny dotknięte problemem alkoholowym stanowiły 4,8% ogółu beneficjentów⁸.

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tuchowie powołana do wykonywania zadań Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W 2025 roku w skład Komisji wchodziło 8 członków⁹.

⁸ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2025 rok

⁹ Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2025 rok

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Do zadań GKRPA zalicza się:

1. Inicjowanie działań lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych co najmniej raz w roku.
3. Zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych, m.in. poprzez przeprowadzanie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy.
4. Wydawanie opinii dotyczących zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z uchwałami Rady Miejskiej, będącymi podstawą do uzyskania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
5. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
6. Rozmowy motywujące do podjęcia leczenia.
7. Kierowanie na badanie przez biegłego, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
8. Współpraca z innymi organami administracji państwowej i samorządowej oraz organizacjami społecznymi, związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.
9. Podnoszenie kwalifikacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach, konferencjach, a także ukończenie studiów podyplomowych i specjalizacji.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Dane dotyczące działań podejmowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Tuchów w latach 2023-2025 przedstawiono w kolejnej tabeli. W analizowanym okresie odnotowano spadek liczby osób z problemem alkoholowym, z którymi członkowie Komisji przeprowadzili rozmowy – z 22 w 2023 roku, do 18 w latach 2024-2025. Liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym objętych rozmowami również uległy zmniejszeniu – w 2023 roku były to 23 osoby, w 2024 roku – 14, a w 2025 roku – 12. W analizowanym okresie Komisja kierowała również do sądu wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, w 2023 roku wystąpiono z wnioskiem wobec 29 osób, w 2024 roku względem 10, a w ostatnim roku sprawozdawczym – 9.

Tabela 1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Tuchów wobec osób uzależnionych w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	22	18	18
liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	23	14	12
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	29	10	9

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023, 2024 i 2025 rok

Problem uzależnień w środowisku rodzinnym bardzo często współwystępuje z różnymi formami przemocy, tworząc mechanizm wzajemnie się wzmacniających dysfunkcji. Nadużywanie substancji psychoaktywnych (takich jak alkohol czy narkotyki), jak również uzależnienia behawioralne, mogą obniżać kontrolę impulsów, nasilać zachowania agresywne oraz ograniczać zdolność do adekwatnego reagowania na sytuacje stresowe. W konsekwencji zwiększa się ryzyko występowania przemocy fizycznej, psychicznej, ekonomicznej czy zaniedbania wobec członków rodziny, w szczególności dzieci i osób zależnych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Członkowie GKRPA udzielają również wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej, utrzymując kontakt z osobami pokrzywdzonymi, stosującymi przemoc oraz jej świadkami. Na podstawie analizowanych danych można dostrzec, iż w 2023 roku Komisja kontaktowała się z 3 osobami doznającymi przemocy domowej, w 2024 roku z 8, a w 2025 roku przeprowadzono rozmowy z 4 osobami. W zakresie liczby mieszkańców Gminy, którzy stosowali przemoc domową, z którymi podejmowano rozmowy także odnotowano wahania – w 2023 roku były to 3 osoby, w 2024 roku – 7, a w 2025 roku – 5. W latach poddanych analizie członkowie GKRPA nie kontaktowali się ze świadkami przemocy domowej.

Tabela 2. Liczba osób dotkniętych problemem przemocy domowej, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
osoby doznające przemocy domowej	3	8	4
osoby stosujące przemoc domową	3	7	5
świadkowie przemocy domowej	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023, 2024 i 2025 rok

W 2025 roku na terenie Gminy Tuchów funkcjonował Punkt Konsultacyjny. Jego zadaniem jest wsparcie osób w kryzysach, w szczególności zmagających się z problemem uzależnień oraz uwikłanych w przemoc domową. W Punkcie w omawianym roku zatrudniony był psycholog kliniczny.

W latach 2023-2025 liczba osób z problemem alkoholowym objętych poradnictwem w PK uległa zmniejszeniu z 21 osób w 2023 i 2024 roku do 18 osób w 2025 roku¹⁰. Liczba osób z problemem narkotykowym, które skorzystały ze wsparcia w Punkcie ulegała wahaniom, ponieważ w 2023 i 2025 roku odnotowano pojedynczych beneficjentów, a w 2024 roku – 3. W ostatnim roku sprawozdawczym 13 mieszkańców Gminy podjęło terapię odwykową leczenia uzależnień w trybie ambulatoryjnym lub stacjonarnym, realizowaną m.in. przez Poradnię Leczenia Uzależnień w Tuchowie¹¹.

¹⁰ Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023, 2024 i 2025 rok

¹¹ Sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za 2025 rok

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Liczba dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym objętych poradnictwem w PK wyniosła kolejno: 40 osób w 2023 roku, 36 osób w 2024 roku, a w ostatnim roku sprawozdawczym – 12. W analizowanym okresie udzielano także poradnictwa 1 członkowi rodziny osoby z problemem narkotykowym w 2024 roku.

Istotnym obszarem działalności Punktu jest również pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej oraz tym, które ją stosują. W 2023 roku wsparciem objęto 2 osoby doznające przemocy domowej, a w 2025 roku – 1. Liczba mieszkańców stosujących przemoc domową, którzy uzyskali pomoc w Punkcie przyjmowała zróżnicowane wartości – w pierwszym i ostatnim roku sprawozdawczym były to 3 osoby, a w 2024 roku – 5. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 3. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
osoby z problemem alkoholowym	21	21	18
osoby z problemem narkotykowym	1	3	1
dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym	40	36	12
dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym	0	1	0
osoby doznające przemocy domowej	2	0	1
osoby stosujące przemoc domową	3	5	3

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023, 2024 i 2025 rok

Podjęmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą domową odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby nią dotkniętej. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, żandarmerii wojskowej, oświaty i ochrony zdrowia, organizację pozarządową w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

W latach 2023-2025 liczba „Niebieskich Kart – A” wszczynających procedurę uległa zmniejszeniu, ponieważ w 2023 roku było ich 24, w 2024 roku – 23, a w 2025 roku – 17. Liczba kontynuowanych procedur na przestrzeni lat uległa zwiększeniu, przyjmując w ostatnim roku sprawozdawczym wartość 22.

Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” wskazują na utrzymujący się problem przemocy domowej na terenie Gminy Tuchów. Liczba prowadzonych procedur wzrosła z 36 w 2023 i 2024 roku do 39 w 2025 roku.

Tabela 4. Liczba realizowanych procedur „Niebieskie Karty” w Gminie Tuchów w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	24	23	17
liczba kontynuowanych procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w poprzednich latach	12	13	22
łącznie liczba prowadzonych procedur NK	36	36	39

Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w latach 2021-2023” za 2023 oraz „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w latach 2024-2026” za 2024 i 2025 rok

W latach 2023-2025 na terenie Gminy Tuchów realizowano działania z zakresu przeciwdziałania przemocy, stanowiące element lokalnego systemu profilaktyki uzależnień i wsparcia rodziny. Ich realizacja opierała się na współpracy placówek oświatowych, Placówek Wsparcia Dziennego, Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji oraz innych podmiotów działających na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin.

Podjęmowane działania obejmowały edukację w zakresie rozpoznawania przemocy, agresji i cyberprzemocy, upowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy, prowadzenie warsztatów, zajęć profilaktycznych, poradnictwa oraz konsultacji dla dzieci, młodzieży i rodziców. Równocześnie wzmacniano kompetencje wychowawcze rodziców,

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

rozwijano umiejętności społeczne i emocjonalne dzieci oraz prowadzono działania integracyjne sprzyjające budowaniu prawidłowych relacji rodzinnych i rówieśniczych.

Istotnym elementem lokalnych działań było również monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, prowadzenie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego oraz współpraca szkół z instytucjami pomocy społecznej, Policją i kuratorami sądowymi. Realizowane przedsięwzięcia miały charakter kompleksowy, łącząc działania profilaktyczne, edukacyjne, interwencyjne i wspierające, ukierunkowane na ograniczanie zjawiska przemocy oraz wzmacnianie potencjału rodzin w zakresie tworzenia bezpiecznego środowiska wychowawczego.

Na terenie Gminy Tuchów w 2025 roku nie działała żadna samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym lub członków ich rodzin. Mieszkańcy Gminy mogli uzyskać wsparcie terapeutyczne w Centrum Zdrowia Tuchów.

W latach 2023-2025 na terenie Gminy Tuchów prowadzono kompleksowe działania z zakresu profilaktyki uzależnień, obejmujące profilaktykę uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Działania realizowano we współpracy placówek oświatowych, placówek wsparcia dziennego, organizacji pozarządowych, Policji oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Istotnym elementem systemu wsparcia było prowadzenie zajęć w świetlicach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących przy szkołach podstawowych oraz Placówkach Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemami uzależnień, tj. PWD „Wspólne szczęście” w Tuchowie, PWD „Kubusie” w Tuchowie oraz świetlicy „Zielony Domek”. Działania obejmowały organizację zajęć profilaktycznych, zapewnienie opieki i zagospodarowanie czasu wolnego, dofinansowanie posiłków oraz organizację zajęć wakacyjnych i aktywności sportowo-integracyjnych.

Równolegle realizowano szeroki zakres działań edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli. Obejmowały one programy i warsztaty dotyczące profilaktyki uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, w tym problematyki nadmiernego korzystania z Internetu, a także

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

profilaktyki przemocy, cyberprzemocy, depresji oraz zdrowia psychicznego. W 2025 roku realizowano także program rekomendowany w ramach Sytemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego program pn. „Unplugged”, w którym uczestniczyło 70 uczniów, 8 nauczycieli/wychowawców oraz 40 rodziców.

Działania profilaktyczne uzupełniały kampanie informacyjno-edukacyjne, dystrybucję materiałów profilaktycznych oraz organizację przedsięwzięć promujących zdrowy styl życia, aktywność fizyczną i bezpieczne sposoby spędzania czasu wolnego. Realizowano również działania z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu we współpracy z funkcjonariuszami Policji z Komisariatu Policji w Tuchowie oraz Tarnowie.

Ważnym obszarem działań było także wspieranie aktywności lokalnych instytucji, organizacji pozarządowych i klubów sportowych poprzez dofinansowanie zajęć sportowych, konkursów, rajdów, wyjazdów, obozów, pikników rodzinnych i innych inicjatyw integracyjnych. Podejmowane działania sprzyjały ograniczaniu czynników ryzyka uzależnień poprzez rozwijanie zainteresowań, wzmacnianie kompetencji społecznych oraz tworzenie atrakcyjnych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

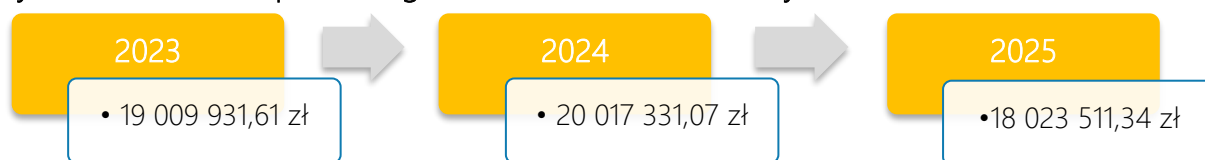
W 2025 roku w jednorazowych prelekcjach i pogadankach uczestniczyło 650 osób, w spektaklach profilaktycznych wzięło udział 350 odbiorców, w festynach i innych imprezach plenerowych (bez sportowych) odnotowano 400 uczestników, w imprezach sportowych 90 partycypantów, a w konkursach profilaktycznych – 45. Sumaryczna liczba odbiorców działań profilaktycznych niebędących ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi w przedmiotowym roku wyniosła około 1 535 i była najniższa na przestrzeni lat 2023-2025, ponieważ w 2024 roku było to 2 120 osób, a w 2023 roku – 2 875¹².

¹² Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023, 2024 i 2025 rok

RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE TUCHÓW

W 2025 roku wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy Tuchów wyniosła 18 023 511,34 zł, w tym 7 852 335,81 zł wartości sprzedanego alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 1 368 920,04 zł (od 4,5% do 18% bez piwa) oraz 8 802 255,49 zł (powyżej 18%). W omawianym roku Gminę zamieszkiwało łącznie 14 017 osób, które ukończyły 18 rok życia. Wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu przypadającego na 1 pełnoletnią osobę wyniosła zatem 1 285,83 zł. Na przestrzeni lat 2023-2025 wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy przyjmowała zróżnicowane wartości, przyjmując w ostatnim roku sprawozdawczym najniższą z nich.

Rysunek 1. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy Tuchów w latach 2023-2025

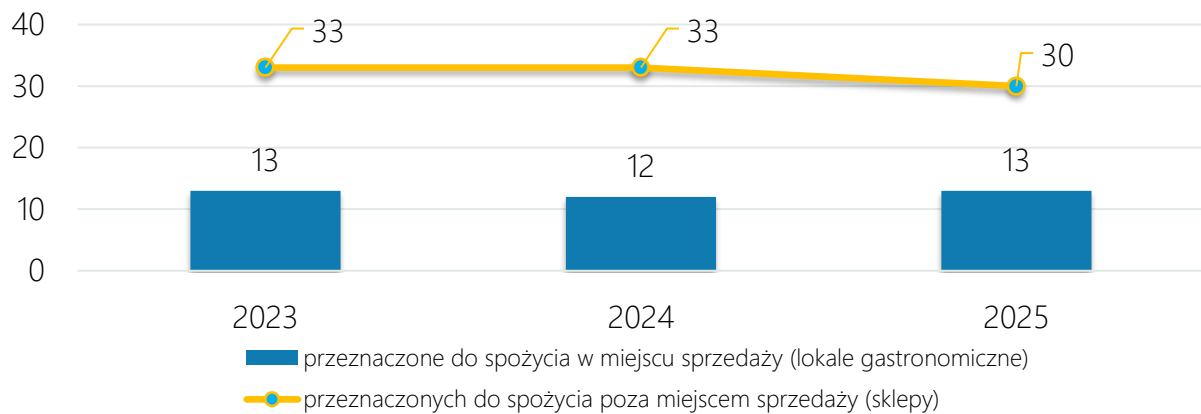

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023, 2024 i 2025 rok

Na przestrzeni analizowanych lat liczba punktów przeznaczonych do spożycia alkoholu w miejscu sprzedaży (lokalne gastronomiczne) przyjmowała zróżnicowane wartości, ponieważ w 2023 i 2025 roku było ich 13, a w 2024 roku – 12. Tendencję spadkową odnotowano natomiast w przypadku liczby punktów sprzedaży alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepów), która zmniejszyła się z 33 w 2023 i 2024 roku do 30 w 2025 roku.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Wykres 2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Tuchów w latach 2023-2025

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023, 2024 i 2025 rok

WNIOSKI Z BADAŃ SPOŁECZNYCH

W 2026 roku na terenie Gminy Tuchów zostało przeprowadzone badanie diagnozujące problemy społeczne wśród lokalnej społeczności, w którym uczestniczyło:

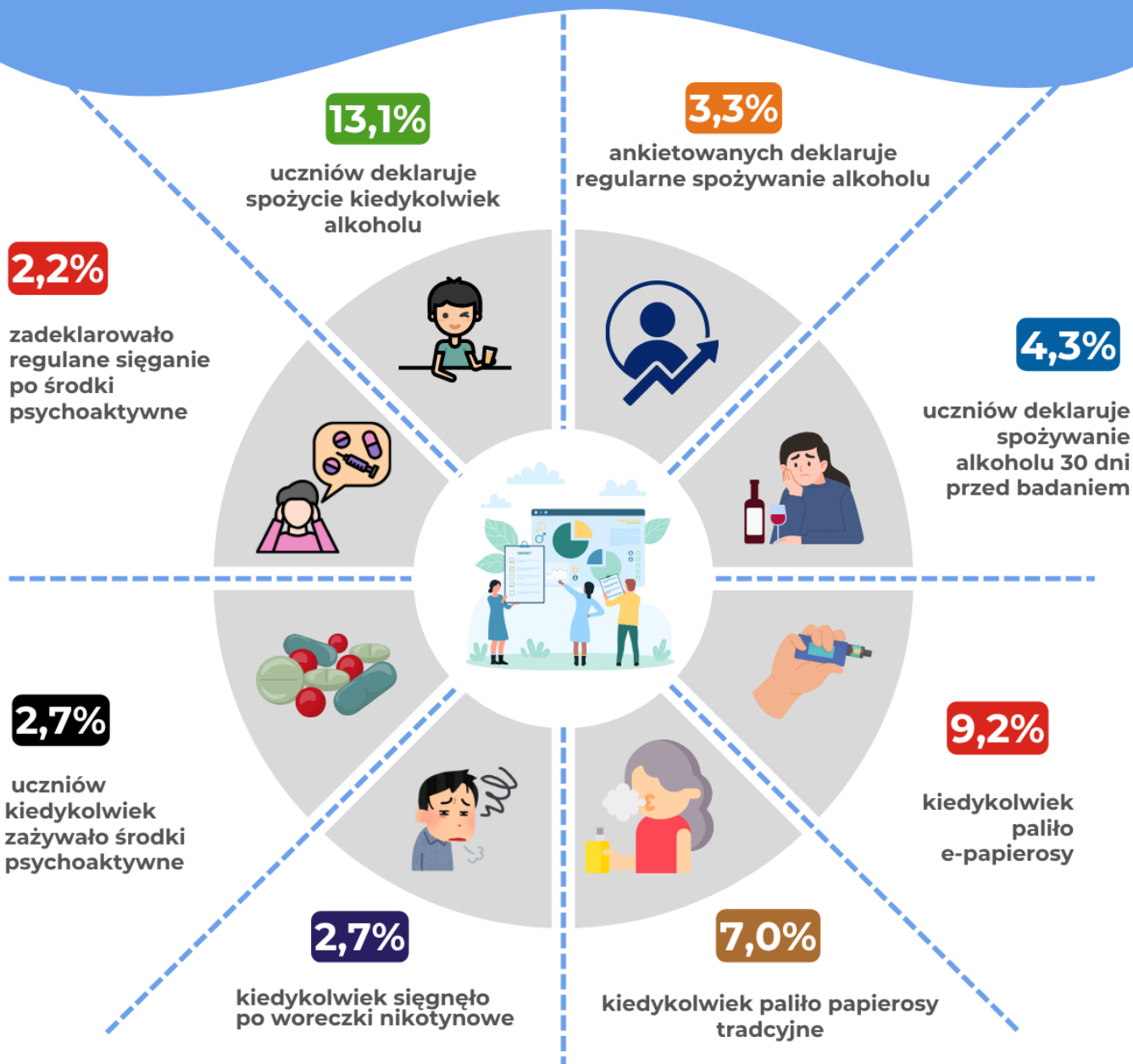

Na kolejnych grafikach przedstawione zostały najważniejsze wnioski z przeprowadzonych badań, dotyczące kwestii uzależnień, korzystania z urządzeń elektronicznych, zaburzeń odżywiania oraz działalności profilaktycznej.

Przedstawiony odsetek badań dotyczy całej próby badawczej uczniów oraz dorosłych mieszkańców.

Wyniki badań ankietowych wśród uczniów Gminy Tuchów

PROBLEM UZALEŻNIEŃ

4,9%
uważa narkotyki za łatwe do zdobycia
na terenie miejsca zamieszkania

3,3%
uważa dopalacze za łatwo dostępne
na terenie miejsca zamieszkania

9,8%
twierdzi, że papierosy tradycyjne są łatwo
dostępne

32,6%
twierdzi, że napoje energetyczne są łatwo
dostępne

12,0%
uważa alkohol za łatwo dostępny

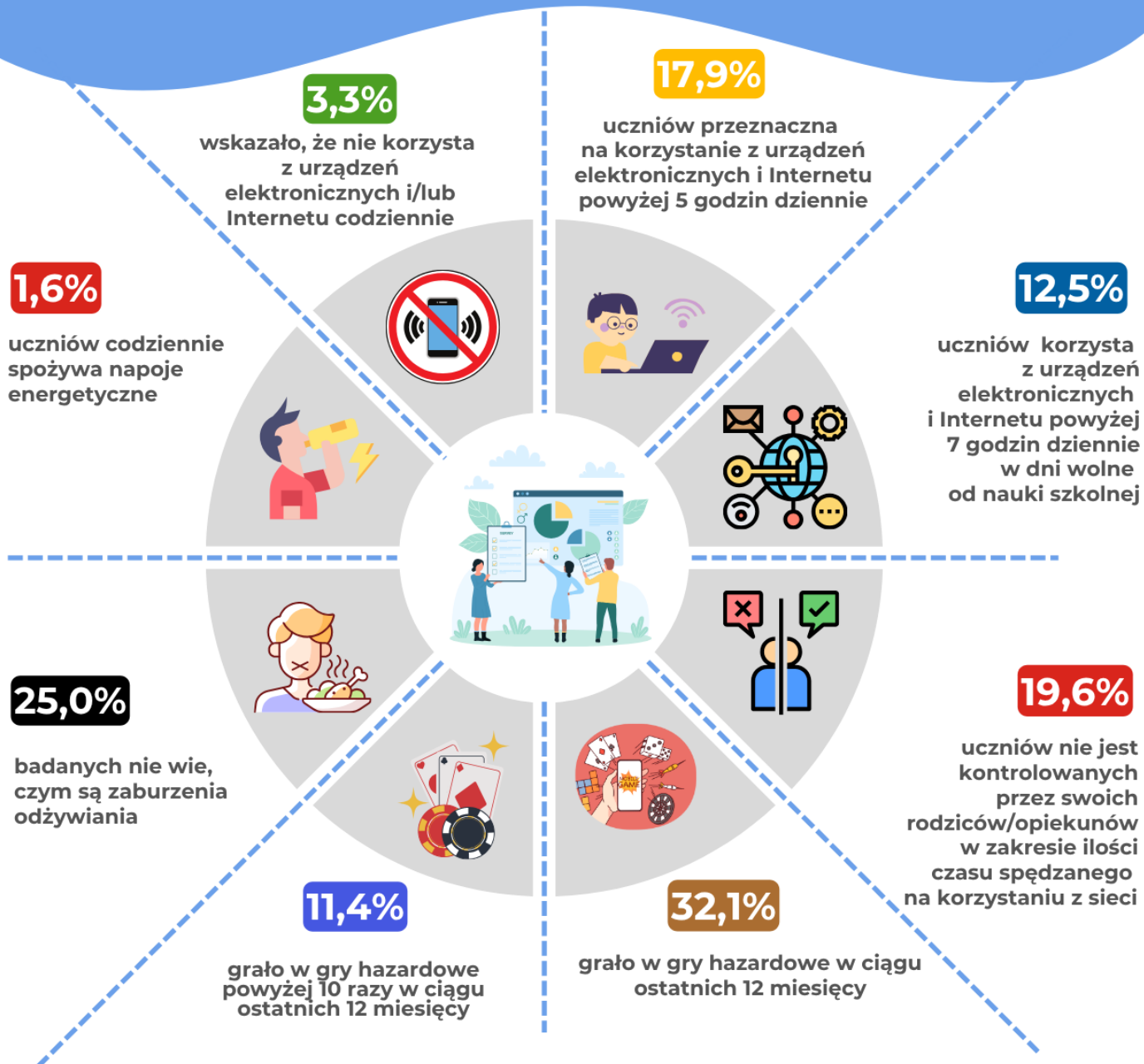
10,9%
twierdzi, że e-papierosy są łatwo dostępne

5,4%
twierdzi, że woreczki nikotynowe są łatwo
dostępne

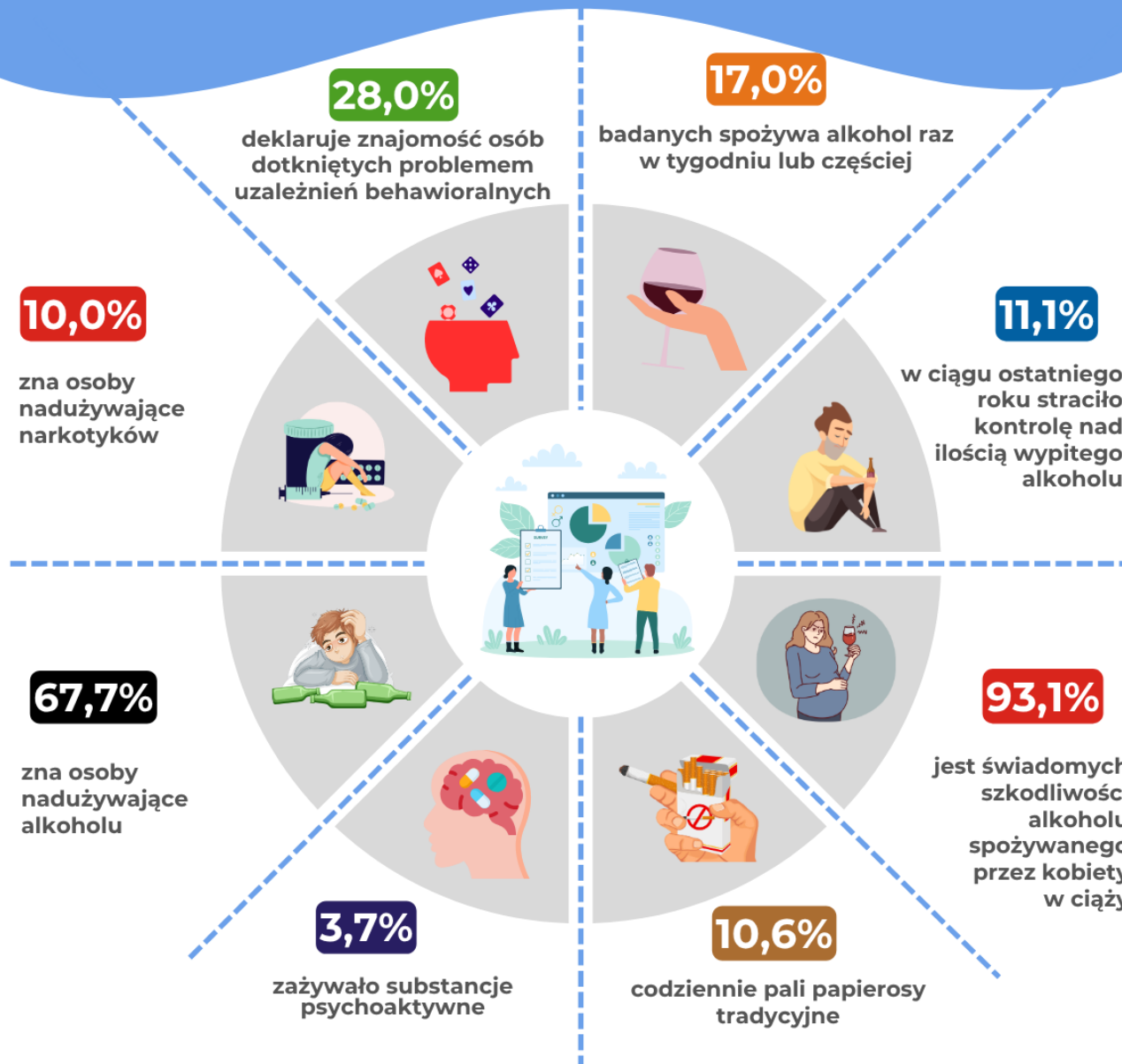
Wyniki badań ankietowych wśród uczniów Gminy Tuchów

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH, HAZARD, ZABURZENIA ODŻYWIANIA, NAPOJE ENERGETYCZNE

Wyniki badań ankietowych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Tuchów

PROBLEM UZALEŻNIEŃ, KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH, HAZARDU, PROFILAKTYKA

34,4%
ma wyrzuty sumienia po spożyciu kalorycznego posiłku

12,7%
kupuje przedmioty, których nie potrzebuje i na które nie posiada odpowiednich środków finansowych

19,6%
często zajada stres i emocje

72,5%
często myśli o obowiązkach zawodowych po godzinach pracy

55,0%
wie, gdzie w swojej Gminie może uzyskać pomoc w przypadku problemu uzależnień

43,9%
zdarza się odkładać obowiązki na rzecz korzystania z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych

27,0%
badanych korzysta z urządzeń elektronicznych (nie wliczając w to godzin pracy), powyżej 3 godzin dziennie

24,4%
w ciągu ostatniego roku grało w gry hazardowe

6,9%
grało w gry hazardowe w celu poprawy sytuacji ekonomicznej

45,5%
za najskuteczniejsze w profilaktyce uzależnień uważa różne formy zajęć dla dzieci i młodzieży

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2027-2030 Gminy Tuchów jest:

Ograniczanie skali uzależnień oraz ich społecznych i zdrowotnych konsekwencji poprzez realizację działań profilaktycznych, edukacyjnych i wspierających.

Celami operacyjnymi Programu są:

- 1. Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień oraz promowanie zdrowego stylu życia, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.*
- 2. Wzmacnianie systemu wsparcia dla osób uzależnionych, ich rodzin oraz osób doświadczających przemocy poprzez rozwój dostępnych form pomocy i współpracę międzyinstytucjonalną.*
- 3. Doskonalenie lokalnego systemu profilaktyki uzależnień poprzez diagnozowanie problemów, wspieranie grup zagrożonych oraz rozwijanie kompetencji osób realizujących działania profilaktyczne.*

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2026.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Cel I

Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień oraz promowanie zdrowego stylu życia, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Przewidywane rezultaty:

- Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie zagrożeń związanych z uzależnieniami oraz znaczenia zdrowego stylu życia, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
- Wzmocnienie kompetencji rodziców, nauczycieli i innych specjalistów w zakresie profilaktyki uzależnień, wczesnego rozpoznawania zachowań ryzykownych oraz udzielania odpowiedniego wsparcia.
- Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży poprzez realizację systematycznych działań profilaktycznych i edukacyjnych.
- Zwiększenie aktywności szkół, instytucji i organizacji pozarządowych w realizacji lokalnych działań profilaktycznych oraz promocji zdrowego stylu życia.
- Rozwój współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz skuteczniejszej realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień.
- Ograniczenie społecznych i zdrowotnych skutków uzależnień oraz wzrost bezpieczeństwa i dobrostanu mieszkańców.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Prowadzenie programów i innych działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i promocji zdrowia skierowanych do dzieci i młodzieży	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	UM, KP, GKRPA, NGO (w tym OSP, KGW, kluby sportowe), placówki oświatowe, ŚOW, PWD, MOSiR, BP, DK
		Liczba uczestników programów	
2.	Finansowanie/dofinansowanie imprez profilaktycznych, kulturalnych, w tym koncertów, spektakli, spotkań, wyjazdów, zajęć sportowo-rekreacyjnych obejmujących edukację zdrowotną w formie profilaktyki uniwersalnej, o której mowa w NPZ oraz zdrowotnych konkursów promujących trzeźwość	Liczba zorganizowanych imprez o tematyce edukacji zdrowotnej	UM, KP, GKRPA, NGO (w tym OSP, KGW, kluby sportowe), placówki oświatowe, ŚOW, PWD, MOSiR, BP, DK
		Liczba przeprowadzonych konkursów promujących trzeźwość	
3.	Organizacja zawodów sportowych z elementami profilaktyki, dofinansowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych, które mają na celu uwidocznienie szkodliwości alkoholu, narkotyków oraz zagrożeń płynących z uzależnień behawioralnych (w ramach profilaktyki uniwersalnej oraz promocji zdrowego stylu życia)	Liczba zorganizowanych zawodów profilaktyczno-sportowych	UM, MOSiR, GKRPA, NGO (w tym OSP, KGW, kluby sportowe), placówki oświatowe
4.	Tworzenie i promowanie oraz wspieranie i finansowanie atrakcyjnych, rozwojowych form aktywnego spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, sprzyjających kształtowaniu zdrowych i bezpiecznych postaw	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	UM, GKRPA, BP, DK, MOSiR placówki oświatowe, NGO (w tym OSP, KGW, kluby sportowe, PWD, ŚOW
		Liczba działań podjętych w celu promowania udziału w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego	

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
5.	Organizacja wypoczynku letniego/zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych uzależnieniami, realizującego program profilaktyczny, psychologiczny lub socjoterapeutyczny	Liczba zorganizowanych wyjazdów	UM, GKRPA, PWD, ŚOW, placówki oświatowe, KP, NGO
		Liczba uczestników	
6.	Realizacja prelekcji, warsztatów informacyjno-szkoleniowych dla rodziców i nauczycieli dotyczących profilaktyki uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem wzmacniania czynników ochronnych oraz ograniczania czynników ryzyka	Liczba zorganizowanych warsztatów	UM, GKRPA, KP, placówki oświatowe, NGO (w tym OSP, KGW, kluby sportowe)
7.	Aktywny udział w regionalnych i ogólnopolskich inicjatywach oraz kampaniach edukacyjnych poświęconych profilaktyce i ograniczaniu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, środków psychoaktywnych oraz uzależnieniami behawioralnymi	Liczba kampanii, w których uczestniczyła Gmina	UM, OPS, GKRPA, ZI, KP, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
8.	Organizowanie i dofinansowanie warsztatów i programów profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych oraz zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych, ze szczególnym	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych	UM, GKRPA, placówki oświatowe, NGO (w tym OSP, KGW, kluby sportowe)
		Liczba uczestników	

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
	uwzględnieniem programów rekomendowanych przez KCPU, ORE i IPiN		
9.	Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informatycznych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i promowania zdrowych nawyków	Nakład materiałów informacyjno-edukacyjnych	UM, OPS, GKRPA, BP, KP, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, NGO
		Koszty przeznaczone na zakup materiałów	
10.	Organizowanie, dofinansowanie konkursów mających podłoże profilaktyczne i promujących zdrowy styl życia	Liczba konkursów	UM, KP, NGO, BP, DK
11.	Współpraca z instytucjami wyznaniowymi, w tym Kościołem Katolickim w promowaniu trzeźwych obyczajów wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, dofinansowanie pikników rodzinnych oraz innych działalności	Liczba wydarzeń	UM, NGO, placówki, GKRPA
12.	Finansowanie posiłków dla dzieci uczęszczających na pozalekcyjne zajęcia do Placówki Wsparcia Dziennego przy parafii św. Jakuba Apostoła w Tuchowie	Liczba dzieci dożywianych	NGO, GKRPA
13.	Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki wskazanej w NPZ, poprzez prowadzenie grup zajęciowych, realizujących pozalekcyjne zajęcia tematyczne i sportowe, w tym profilaktyczne z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, w ramach profilaktyki uniwersalnej,	Liczba przedsięwzięć	wszyscy wyżej wymienieni

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
	selektywnej i wskazującej uzależnień		
14.	Dofinansowanie do obiektów rekreacyjnych, urządzeń sportowych, sprzętu sportowego, placów zabaw oraz dofinansowanie działalności stowarzyszeń sportowych	Kwota dofinansowania	GKRPA, UM, NGO, MOSIR, placówki oświatowe, DK
15.	Wspomaganie działalności przedszkoli z terenu gminy Tuchów, Biblioteki Publicznej i Domu Kultury w Tuchowie mającej na celu profilaktykę	Liczba wydarzeń	przedszkola, placówki oświatowe, NGO, DK, BP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Cel II

Wzmacnianie systemu wsparcia dla osób uzależnionych, ich rodzin oraz osób doświadczających przemocy poprzez rozwój dostępnych form pomocy i współpracę międzyinstytucjonalną.

Przewidywane rezultaty:

- Zwiększenie dostępności i efektywności wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz osób doświadczających przemocy domowej.
- Poprawa funkcjonowania społecznego osób korzystających z pomocy, w tym wzrost motywacji do leczenia, utrzymania abstynencji i samodzielnego funkcjonowania.
- Zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób objętych wsparciem oraz poprawa ich sytuacji życiowej.
- Wzmocnienie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej poprzez lepszą koordynację działań instytucji i służb.
- Rozwój systemu wsparcia dla rodzin zmagających się z problemem uzależnień i przemocy, obejmującego poradnictwo, edukację oraz działania wspierające.
- Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki, terapii i pomocy społecznej.
- Ograniczenie negatywnych skutków uzależnień i przemocy oraz poprawa bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Kontynuacja prowadzenia Punktu Konsultacyjnego	Liczba osób zgłaszających się do PK	UM, GKRPA
		Liczba pracowników PK	
2.	Wspieranie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba członków GKRPA	GKRPA
3.	Przeprowadzanie rozmów interwencyjno-motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych	Liczba osób, z którymi członkowie GKRPA prowadzili rozmowy interwencyjno-motywujące do podjęcia leczenia odwykowego	GKRPA
4.	Udzielanie psychologicznego i terapeutycznego wsparcia dzieciom wychowującym się w rodzinach dotkniętych uzależnieniami i przemocą domową	Liczba dzieci objętych wsparciem	placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, PWD, PK, ŚOW, PPPP, NGO
5.	Inicjowanie powstania grupy samopomocowej Anonimowych Alkoholików (AA) oraz grupy samopomocowej dla osób współuzależnionych (Al-Anon)	Liczba funkcjonujących grup samopomocowych dla osób uzależnionych (AA) oraz współuzależnionych (Al-Anon)	UM, GKRPA, OPS, NGO
6.	Zwiększanie skuteczności działań skierowanych do beneficjentów pomocy społecznej dotkniętych uzależnieniem, poprzez uwzględnienie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych	Liczba osób, z którymi zawarto kontrakt socjalny	OPS
7.	Kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego wobec osoby uzależnionej, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów	Liczba wniosków wniesionych do sądu w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego	GKRPA

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
	I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia oraz występowanie członków GKRPA w charakterze strony oraz oskarżyciela posiłkowego przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe		
8.	Wszczynanie przez członków GKRPA procedury „Niebieskie Karty” i przekazywanie ich do ZI	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	GKRPA
9.	Prowadzenie konsultacji i poradnictwa terapeutycznego, psychologicznego oraz prawnego osobom dotkniętym przemocą domową, osobom uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin	Liczba osób objętych konsultacjami/poradnictwem Liczba udzielonych konsultacji/porad	UM, OPS, GKRPA, NGO, placówki ochrony zdrowia
10.	Zlecanie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w zakresie uzależnienia od alkoholu w celu orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłego Liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	GKRPA
11.	Kontynuacja dofinansowania Placówek Wsparcia Dziennego dla dzieci i młodzieży o profilu opiekuńczo-wychowawczym oraz światlic działających przy placówkach oświatowych, a także wdrażanie działań integracyjnych oraz socjoterapeutycznych	Liczba funkcjonujących placówek wsparcia dziennego Liczba dzieci objętych opieką	UM, OPS, placówki oświatowe, NGO
12.	Dofinansowanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla osób doznających przemocy	Liczba osób objętych wsparciem	placówki służby zdrowia, placówki

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
	domowej, (grupy wsparcia, pomoc psychologiczna itp.)		oświatowe, NGO, KP, GKRPA, OSP
13.	Wspieranie działań profilaktycznych podejmowanych przez inne instytucje, organizacje pozarządowe, kościoły i osoby fizyczne działające na rzecz osób i rodzin dotkniętych problemem uzależnienia i przemocy	Liczba osób objętych wsparciem	NGO, GKRPA
14.	Współdziałanie GKRPA z OPS w Tuchowie, pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny w zakresie rozwiązywania problemów w rodzinach dotkniętych uzależnieniem, w tym od alkoholu oraz kuratorami sądowymi i społecznymi mającymi nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu	Liczba osób	GKRPA, UM, OPS
15.	Współpraca z Policją w zakresie zapobiegania patologiom społecznym związanym z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Przeprowadzanie spotkań profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą w szkołach	Liczba działań	UM, GKRPA, KP
16.	Współpraca z Policją w zakresie kontroli przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez placówki korzystające z zezwoleń na handel napojami alkoholowymi na terenie Gminy	Liczba działań	UM, GKRPA, KP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
17.	Wspieranie inicjatyw podejmowanych przez podmioty statutowo zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień	Liczba podmiotów objętych wsparciem	UM,GKRPA, NGO, placówki służby zdrowia
18.	Dofinansowanie programów dla osób uzależnionych od alkoholu, realizowanych przez stowarzyszenia	Liczba zrealizowanych programów	GKRPA, NGO
19.	Współfinansowanie działań sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych realizowanych przez organizacje i stowarzyszenia (np. kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, młodzieżowe drużyny pożarnicze, koła gospodyń wiejskich) mające na celu profilaktykę	Liczba działań	GKRPA, NGO (w tym: KGW, OSP, kluby sportowe)
20.	Wspieranie placówek leczenia uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w celu zapewnienia kompleksowej opieki terapeutycznej w zakresie podstawowego programu leczenia uzależnień	Liczba osób objętych terapią	placówki służby zdrowia
21.	Wspieranie wszelkich inicjatyw społecznych w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania uzależnieniom	Liczba działań	wszyscy wyżej wymienieni

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Cel III

Doskonalenie lokalnego systemu profilaktyki uzależnień poprzez diagnozowanie problemów, wspieranie grup zagrożonych oraz rozwijanie kompetencji osób realizujących działania profilaktyczne.

Przewidywane rezultaty:

- Zwiększenie dostępności aktualnych informacji o skali i charakterze problemów uzależnień na terenie Gminy, umożliwiających skuteczniejsze planowanie działań profilaktycznych.
- Lepsza identyfikacja grup i środowisk szczególnie narażonych na uzależnienia oraz dostosowanie form wsparcia do ich potrzeb.
- Wzmocnienie działań na rzecz integracji społecznej i ograniczania wykluczenia osób zagrożonych uzależnieniami.
- Zwiększenie skuteczności reintegracji społecznej i zawodowej osób objętych wsparciem.
- Podniesienie kompetencji przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
- Poprawa jakości i efektywności lokalnych działań profilaktycznych, pomocowych i terapeutycznych.
- Rozwój systemu monitorowania problemów uzależnień, umożliwiającego bieżące dostosowywanie działań do zmieniających się potrzeb społeczności lokalnej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Regularne monitorowanie problemu uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych na terenie Gminy, w tym opracowanie diagnoz problemów społecznych wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców	Liczba osób objętych badaniem ilościowym i/lub jakościowym w ramach diagnozy społecznej	UM, GKRPA, ZI, OPS, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, NGO
		Liczba prowadzonych statystyk związanych z problemem uzależnień w Gminie	
2.	Powadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Liczba przeprowadzonych szkoleń	UM, GKRPA
3.	Kreowanie polityki antyalkoholowej w Gminie, np. poprzez ograniczenia nocnej sprzedaży alkoholu oraz zmniejszenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	UM, GKRPA
		Liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu	
4.	Organizowanie i finansowanie oraz udział w szkoleniach, konferencjach i innych formach doskonalenia z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony zdrowia dla osób i podmiotów świadczących pomoc i wsparcie mieszkańcom, w tym członków GKRPA	Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej	UM, GKRPA, KP, ZI, OPS, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
5.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	Liczba uczestników szkoleń	UM, GKRPA
		Liczba przeprowadzonych kontroli	

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
6.	Współpraca z organami i instytucjami w rozpoznawaniu zjawisk używania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu oraz naruszania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości	Liczba działań	wszyscy wyżej wymienieni

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

REALIZACJA PROGRAMU

1. Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2027-2030 Gminy Tuchów jest Urząd Miejski.
2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów będzie realizowany w latach 2027-2030.

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców Gminy z wyszczególnieniem konsumentów napojów alkoholowych, osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i zmagających się z uzależnieniami behawioralnymi, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedstawicieli służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem oraz w miejscu sprzedaży może odbywać się tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez Burmistrza Gminy Tuchów, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

1. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży, określona przez Radę Miejską, wynosi¹³:
 - 35 – o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo,
 - 50 – o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - 30 – o zawartości powyżej 18% alkoholu.
2. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży, określona przez Radę Miejską, wynosi¹⁴:
 - 20 – o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo,
 - 20 – o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - 20 – o zawartości powyżej 18% alkoholu.

TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, nie krótszy niż 2 lata.

¹³ Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2024 rok.

¹⁴ Tamże

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2027-2030 Gminy Tuchów są dochody własne Gminy uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, a także z opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml i są ujęte w budżecie Gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”, w rozdziale 85153 – zwalczanie narkomanii oraz w rozdziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.
2. Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Osobom powołanym w skład GKRPA w Tuchowie przysługuje wynagrodzenie za pracę w Komisji. Do podstawowych obowiązków wszystkich członków Komisji należy m.in. udział w posiedzeniach Komisji, prowadzenie rozmów motywujących z osobami kierowanymi do Komisji, przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, opiniowanie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Miejskiej.
2. Za wykonywanie zadań wynikających z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości 17% minimalnego wynagrodzenia za pracę

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

obowiązującego w danym roku miesięcznie, natomiast koordynator GKRPA – 34% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym roku miesięcznie, niezależnie od ilości posiedzeń Komisji.

3. Kwoty określone w pkt. 2 są kwotami brutto.
4. Wypłata wynagrodzenia następuje na podstawie sporządzonej i podpisanej przez Przewodniczącego GKRPA listy obecności Członków Komisji biorących udział w jej pracach.
5. Członkom Komisji przysługują diety oraz zwrot kosztów przejazdów i noclegów z tytułu pełnienia obowiązków Członka Komisji na zasadach obowiązujących pracowników samorządowych z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju, przy czym udział w szkoleniach i wyjazdach nie uważa się za wykonywanie zadań bieżących Komisji.
6. Koszty szkoleń i konferencji komisji wraz z uwzględnieniem kosztów przejazdu pokrywane są ze środków przeznaczonych na realizację Programu.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu opierają się na:

1. ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
2. ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
3. opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy wybrać co najmniej jedną z niżej wskazanych zróżnicowanych metod pomiaru, tj.:

- analizę dokumentów,
- badanie ankietowe adresatów Programu,
- badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) **kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) **kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) **kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) **kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

Monitoring realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030 będzie prowadzony przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pozostałymi jednostkami i podmiotami zaangażowanymi w realizację Programu. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sporządza corocznie sprawozdanie ze swojej działalności, które przekazywane jest do Urzędu Miejskiego. Informacje dotyczące realizacji zadań Programu, w tym działalności GKRPA, ujmowane są również w rocznym sprawozdaniu z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej, przedstawianym przez Kierownika Ośrodka Radzie Miejskiej. Sprawozdanie to stanowi podstawę do oceny stopnia realizacji Programu oraz planowania działań w kolejnych latach jego obowiązywania. Ponadto realizator Programu zobowiązany jest do sporządzenia, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informacji z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, które następnie przekaże do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

BIBLIOGRAFIA

1. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, European Drug Report 2024: Trends and Developments, (2024).
2. <https://bdl.stat.gov.pl>.
3. Ładna A., i in., Nastolatki 3.0 – Raport z ogólnopolskiego badania uczniów i rodziców, NASK – Państwowy Instytut Badawczy.
4. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023, 2024 i 2025 rok
5. Raport o stanie Gminy Tuchów za 2025 rok.
6. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2023, 2024 i 2025 rok.
7. Sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2021-2023” za rok 2023.
8. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2024-2025” za rok 2024 i 2025.
9. Sprawozdanie z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za 2023, 2024 i 2025 rok.
10. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
11. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tuchów na lata 2027-2030
wraz z diagnozą problemów społecznych

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy Tuchów w latach 2023-2025.....21

Spis tabel

Tabela 1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Tuchów wobec osób uzależnionych w latach 2023-202515

Tabela 2. Liczba osób dotkniętych problemem przemocy domowej, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w latach 2023-202516

Tabela 3. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym w latach 2023-202517

Tabela 4. Liczba realizowanych procedur „Niebieskie Karty” w Gminie Tuchów w latach 2023-202518

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i narkomanii w latach 2023-202513

Wykres 2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Tuchów w latach 2023-202522